O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

SAMARQAND IQTISODIYOT VA SERVIS INSTITUTI

“TASDIQLAYMAN”

Samarqand iqtisodiyot va servis instituti rektori
M.E. Po‘latov

2024 yil “28” 08

Ro‘yxatga olindi: 71010101
2024 yil “28” 08

XALQARO MEHMONXONALAR BIZNESI

O‘QUV DASTURI

Bilim sohasi:	1000000	- Xizmatlar
Ta’lim sohasi:	1010000	- Xizmat ko‘rsatish sohasi
Mutaxassislik:	71010101	- Turizm va mehmondo‘stlik

SAMARQAND-2024

Fan/modul kodi	O‘quv yili	Semestr	Kreditlar
XMB1204	2024 - 2025	2	4
Fan/modul turi	**Ta’lim tili**		**Haftadagi dars soatlari**
Majburiy	O‘zbek		4

		Auditoriya mashg‘ulotlari (soat)	Mustaqil ta’lim (soat)	Jami yuklama (soat)
1	**Fanning nomi**			
	Xalqaro mehmonxonalar biznesi	48	72	120

2 I. Fanning mazmuni

Fanni o‘qitishdan maqsad – mehmonxona xo‘jaligini rivojlantirish bo‘yicha turizm rivojlangan davlatlar tajribasini yoritib berish, O‘zbekiston va jahon mehmonxona biznesining taraqqiyotini o‘rgatish, mehmonxona xo‘jaligining rivojlantirishga ta’sir etuvchi omillar bilan tanishtirish, mehmonxona xo‘jaligini, xizmatlar sifatini rivojlantirishda xalqaro mehmonxona tajribasini qo‘llash usullari va yo‘llarini o‘rgatishdan iborat.

Fanning vazifasi – mehmonxona xo‘jaligini rivojlantirish bo‘yicha turizm rivojlangan davlatlar tajribasi, ulardan foydalanish yo‘llari, obyektiv zarurati va boshqalar to‘g‘risida talabalarda ko‘nikma hosil qilishdir.

Ushbu maqsadga erishish uchun fan talabalarni nazariy bilimlar, amaliy ko‘nikmalar, hodisa va jarayonlarga uslubiy yondashuv hamda ilmiy dunyoqarashini shakllantirish vazifalarini bajaradi.

3 II. Asosiy nazariy qism (ma’ruza mashg‘ulotlari)

II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

1-mavzu: “Xalqaro mehmonxonalar biznesi” fanining maqsadi va vazifalari

Turizm industriyasi. Mehmonxona biznesi. Mehmonxona xo‘jaligi. Mehmonxona xizmatlari. Nomer. Nomer fondi. Mehmonxona zanjirlari. Eng yirik mehmonxona zanjirlari. Turizm sohasini rivojlantirishda mehmonxona xizmatlarining o‘rni va ahamiyati. Mehmondo‘stlik. Mehmondo‘stlik korxonalari. Turizmda mehmonxona xo‘jaligini rivojlantirishda davlat siyosati.

2-mavzu: Mehmonxona xo‘jaligini rivojlantirishga ta’sir etuvchi omillar

Mehmonxona xo’jaligi va uning rivojlanishiga ta’sir qiluvchi omillar. Mehmonxona xo’jaligini boshqarish. Ijtimoiy omillar. Iqtisodiy omillar. Siyosiy omillar. Demografik omillar. Xizmat sifati. Mehmonxona xo’jaligini rivojlantirishda SWOT tahlili. Raqobat muhiti. To’lish koeffisenti.

strategiyasi to‘g‘risida”gi O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 7 fevraldagi PF-4947-sonli Farmoni.

3. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022 yil 1 yanvardagi PF-52 sonli “Turizm, madaniyat, madaniy meros va sport sohalarini yanada rivojlantirish uchun qo‘shimcha sharoitlar yaratish to‘g‘risida”gi Farmoni.

4. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022 yil 4 apreldagi PQ-232 sonli “Ichki turizm xizmatlarini diversifikatsiya qilishga oid qo‘shimcha chora-tadbirlar to‘g‘risida”gi Qarori.

Axborot manbaalari:

1. www.gov.uz - O‘zbekiston Respublikasining hukumat portali.
2. www.lex.uz - O‘zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma’lumotlari milliy bazasi.
3. www. world-tourism.org – Butunjahon turizm tashkiloti

8 Fan dasturi Samarqand iqtisodiyot va servis instituti O‘quv uslubiy kengashining 2024-yil 29 avgustdagi 1-sonli yig‘ilish bayoni bilan tasdiqlangan. (№ KQ-15-32

9 Fan/modul uchun ma’sul:

S.A.Abduxamidov – SamISI “Turizm” kafedrasi dotsenti, i.f.f.d.

10 Taqrizchilar:

R.R. Qobilov – Samarqand viloyati hokimining turizm, madaniyat, madaniy meros va ommaviy kommunikatsiyalar masalalari bo‘yicha o‘rinbosari – Turizm bosh boshqarmasi boshlig‘i;

A.N. Xoliqulov – SamISI “Iqtisodiy tahlil va statistika” kafedrasi mudiri, i.f.n., dotsent.

	23. Xalqaro mehmonxonada xavfsizlik standartlari va qoidalari. 24. Xalqaro mehmonxonada sifat standartlari va ularni ta'minlash. 25. Mehmonxonada raqamli marketing va mijozlar bilan aloqalarni boshqarish.
4	**V. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)** Fanni o'zlashtirish natijasida talaba: – mehmonxona xo'jaligini rivojlantirish bo'yicha turizm rivojlangan davlatlar tajribasi, O'zbekiston va jahon mehmonxona biznesining taraqqiyoti, xalqaro mehmonxona zanjirlari, mehmonxona xo'jaligining rivojlantirishga ta'sir etuvchi omillar, mehmonxona xo'jaligini haqida ***tasavvurga ega bo'lishi;*** – mehmonxona xo'jaligida xizmatlar sifatini rivojlantirish bo'yicha xalqaro mehmonxonalar tajribasini qo'llash usullari va yo'llarini ***bilishi va ulardan foydalana olishi***; – mehmonxona xo'jaligini rivojlantirish bo'yicha turizm rivojlangan davlatlar tajribasi, ulardan foydalanish yo'llari va obyektiv zarurati va boshqalar to'g'risida ***ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.***
5	**VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:** • ma'ruzalar; • amaliy ishlarni bajarish va xulosalash; • interfaol keys-stadilar; • blits-so'rov; • guruhlarda ishlash; • taqdimotlar namoyishi; • jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.
6	**VII. Kreditlarni olish uchun talablar:** Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar xaqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ish yoki testni topshirish.
7	**Asosiy adabiyotlar:** 1. Raximov Z.O., Norkulova D.Z. Mehmonxona xo'jaligida rejalashtirish. Darslik. – S: "TURON-NASHR", 2021, 204 bet. 2. Raximov Z.O., Norkulova D.Z. Mehmonxona xo'jaligida rejalashtirish. O'quv qo'llanma. – Samarqand: SamISI, 2019, 187 bet. 3. Amriddinova R.S., Raximov Z.O., Aliyeva M., Ibadullayev N.E., Abduhamitov S.A. Mehmonxonalarda xodimlar faoliyatini boshqarish. O'quv qo'llanma. – T.: "Fan va texnologiya", 2018. - 300 b. **Qo'shimcha adabiyotlar:** 1. Norchayev A.N., Aliyeva M.T., Xalimova F.N. Mehmonxona xo'jaligida innovatsiya. O'quv qo'llanma. – T.: "Iqtisodiyot", 2019. - 203 b. 2. "O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha harakatlar

3-mavzu: Turizm va mehmonxona sanoati o'rtasidagi hamkorlik

Turizm sohasidagi global tendensiyalar va ularning mehmonxona sanoatiga ta'siri. Xalqaro tur operatorlari va mehmonxona biznesi o'rtasidagi hamkorlik. Turizm va mehmonxona sanoatidagi hamkorlik strategiyalari

4-mavzu: Mehmonxona xo'jaligida xizmat ko'rsatish sifatini oshirishda xorij tajribasi

Mehmonxona xo'jaligida xizmat ko'rsatish sifati tushunchasi. Mehmonxona xizmatlarining sifat ko'rsatkichlari. Xorij tajribasi. Xorij tajribasini qo'llash istiqbollari. Xizmatning sifati. Ishonarlilik. Jonkuyarlik. Ishonchlilik. Tezkorlik. Kommunikativlik. Seriltifotlik. Xizmat ko'rsatish sifatining modeli. Funksional sifat. Axborotli shinamlik. Iqtisodiy shinamlik. Estetik shinamlik. Maishiy shinamlik. Psixologik shinamlik. Sifat ko'rsatkichi. Xizmat ko'rsatish modeli.

5-mavzu: Mehmonxona biznesida texnologiyalar va innovatsiyalar

Xalqaro mehmonxonada zamonaviy texnologiyalar qo'llanilishi. Raqamli transformatsiya va mehmonxonalardagi innovatsiyalarning roli. Onlayn bronlash tizimlari va ularning mehmonxona sanoatidagi ahamiyati. Sifrovizatsiya jarayoni va uning mehmonxona biznesiga ta'siri. Texnologik innovatsiyalar: sun'iy intellekt, blokcheyn, IoT va ularning mehmonxonada qo'llanilishi.

6-mavzu: Mehmonxona xo'jaligini rivojlantirishda Yevropa mintaqasi davlatlari tajribasi

Yevropa mehmonxona biznesinining rivojlanish modellari. Fransiya mehmonxonalarida xizmat ko'rsatishning o'ziga xosligi. "Ochiq eshiklar" siyosati. Ispaniya mexmonxonalarida xizmatlar ko'rsatishning o'ziga xos xususiyatlari. Buyuk Britaniya mexmonxonalari va xizmatlari o'rtasidagi proporsionallik. Avstriya mehmonxona xo'jaligi. Germaniya mehmonxona xo'jaligi. Butun jahon ijtimoiy turizm byurosi. Yulduzlar tizimi. Harflar tizimi. Tojlar tizimi. Mamlakatimizda mehmonxona xo'jaligini rivojlantirishda Yevropa tajribasidan foydalanishning yo'llari va ahamiyati.

7-mavzu: Mehmonxona xo'jaligini rivojlantirishda Shimoliy va Janubiy Amerika mintaqasi davlatlari tajribasi

Amerika Qo'shma Shtatlari mehmonxona xizmati sohasining taraqqiy topishi. Amerika Qo'shma Shtatlari mehmonxona xo'jaligi. Meksika mehmonxona xo'jaligi. Kanada mehmonxona xo'jaligi. Braziliya mehmonxona xo'jaligi. Argentina mehmonxona xo'jaligi. "Har doim mijoz haq" tamoyili. Mamlakatimizda mehmonxona xo'jaligini rivojlantirishda Amerika tajribasidan foydalanishning yo'llari va ahamiyati.

8-mavzu: Mehmonxona xo'jaligini rivojlantirishda Osiyo mintaqasi davlatlari tajribasi

Osiyo mintaqasida turizm sohasining rivojlanish holati. Mehmonxona xo'jaligini yuritish bo'yicha Xitoy tajribasi. Mamlakatimizda mehmonxona xo'jaligini rivojlantirishda Xitoy tajribasidan foydalanishning yo'llari va ahamiyati. Mehmonxona xo'jaligini yuritish bo'yicha Turkiya tajribasi. Animatsiya xizmatlari. Turkiya mehmonxonalarining o'ziga xos xususiyatlari. Turkiya kurort mehmonxonalarida turistlarga animatsion xizmatlar ko'rsatish.

9-mavzu: Mehmonxona xo'jaligini rivojlantirishda Avstraliya davlati tajribasi

Mehmonxona kategoriyasi. Avstraliya davlatida turizm sanoatining tarkib topishi va rivojlanishi. Avstraliya davlatining turistlar tashrif buyuradigan diqqatga sazovor joylari. Avstraliya mehmonxonalarining tasniflanishi. Avstraliya mehmonxona xizmatlarining xususiyatlari. Qo'shimcha xizmatlar. Avstraliya mehmonxona xo'jaligi tajribasidan mamlakatda foydalanish yo'llari.

10-mavzu: Global mehmonxona tarmoqlari va franshizalar

Xalqaro mehmonxona franshizalari va ularning rivojlanishi. Franshiza boshqaruvi: afzalliklar va xatarlar. Global mehmonxona tarmoqlari: strategiyalar va biznes modellari

11-mavzu: Mehmonxona xo'jaligida brending tushunchasi

Brend. Brending. Tovar belgisi. Savdo belgisi. Raqobat. Raqobatchi. O'zbekiston milliy brendini yaratish istiqbollari. Samarqand brendi dunyo nigohida. Brend ishlab chiqish maqsadlarini aniqlash. Brendni strategik boshqarish. Brendni boshqarish tizimi. Turizm va mehmonxona xo'jaligida brendning afzalliklari. Mehmonxona brendini yuksaltirishda xorij tajribasi.

12-mavzu: Mehmonxona biznesida xavfsizlik va xatarlar boshqaruvi

Xalqaro mehmonxonada xavfsizlik standartlari va qoidalari. Xavfsizlik xavflarini baholash va boshqarish. Ommaviy favqulodda vaziyatlarda ishlash va ularga tayyorgarlik

III. Amaliy mashg'ulotlarlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. "Xalqaro mehmonxonalar biznesi" fanining maqsadi va vazifalari
2. Mehmonxona xo'jaligini rivojlantirishga ta'sir etuvchi omillar
3. Turizm va mehmonxona sanoati o'rtasidagi hamkorlik
4. Mehmonxona xo'jaligida xizmat ko'rsatish sifatini oshirishda xorij

tajribasi
5. Mehmonxona biznesida texnologiyalar va innovatsiyalar
6. Mehmonxona xo'jaligini rivojlantirishda Yevropa mintaqasi davlatlari tajribasi
7. Mehmonxona xo'jaligini rivojlantirishda Shimoliy va Janubiy Amerika mintaqasi davlatlari tajribasi
8. Mehmonxona xo'jaligini rivojlantirishda Osiyo mintaqasi davlatlari tajribasi
9. Mehmonxona xo'jaligini rivojlantirishda Avstraliya davlati tajribasi
10. Global mehmonxona tarmoqlari va franshizalar
11. Mehmonxona xo'jaligida brending tushunchasi
12. Mehmonxona biznesida xavfsizlik va xatarlar boshqaruvi

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan topshiriqlar:

1. O'zbekistonda mavjud mehmonxona zanjirlari.
2. Zanjirli mehmonxonalarning afzalliklari va o'ziga xos kamchiliklari.
3. Mehmonxona zanjirlarida xizmat turlari va sifati xususiyatlari.
4. Mehmonxona zanjirlarining rivojlantirishga ta'sir etuvchi omillar
5. Mehmonxona xo'jaligida eko-innovatsiyalarni joriy etishning ahamiyati.
6. Mehmonxona xo'jaligida mavsumiylik muammolari va uni yumshatishga qaratilgan chora-tadbirlar.
7. Mehmonxona xo'jaligini rivojlantirishda Yevropa mintaqasi davlatlari tajribasidan foydalanish.
8. Mehmonxona xo'jaligini rivojlantirishda Shimoliy va Janubiy Amerika mintaqasi davlatlari tajribasidan foydalanish.
9. Mehmonxona xo'jaligini rivojlantirishda Osiyo mintaqasi davlatlari tajribasidan foydalanish.
10. Mehmonxona xo'jaligini rivojlantirishda Avstraliya davlati tajribasidan foydalanish.
11. Motel tipidagi mehmonxonalar va ularning afzalliklari.
12. Mehmonxona xo'jaligida xalqaro internet tarmoqlarining ahamiyati.
13. Mashxur mehmonxonalar saytlari.
14. Mehmonxona xo'jaligida brendning ahamiyati va o'rni.
15. Xalqaro mehmonxonada sifat standartlari va ularni ta'minlash.
16. Xalqaro mehmonxona tarmoqlari va ularning ahamiyati.
17. Global mehmonxona bozori tendensiyalari.
18. Mehmonxona boshqaruvi strukturasi va vazifalari.
19. Xalqaro mehmonxonada xizmatlar sifati va standartlari.
20. Mehmonxonada mehmonlar huquqlari va xavfsizlik.
21. Xalqaro valyuta muomalasi va uning mehmonxona biznesiga ta'siri.
22. Mehmonxona marketing kommunikatsiyalari: reklama, PR va raqamli marketing.